

Aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Mevrouw J.M. Cramer
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Utrecht, 22 april 2009
ons kenmerk WW/sv/090422.001
contactpersoon Drs. Ron Wit (030-2348281)
onderwerp Rapportage Verplichting biobrandstoffen

Mevrouw de Minister,

Al enkele jaren moeten er in Nederland verplicht biobrandstoffen worden toegevoegd aan benzine of diesel. Oliemaatschappijen moeten daarom een boekhouding bijhouden met daarin het volume biobrandstoffen dat wordt bijgemengd. De soort biobrandstoffen en de herkomst daarvan wordt echter niet door de overheid opgevraagd en openbaar gemaakt. Hierdoor blijft het de komende jaren mogelijk om onduurzame biobrandstoffen bij te mengen zonder dat hierover openheid bestaat.

Ook de implementatie van de Richtlijn Hernieuwbare Energie in Nederland zal hier (voorlopig) geen verbetering in brengen (zie bijlage). Om verduurzaming van biomassa te bevorderen is de transparantie van de aard en herkomst van biobrandstoffen echter op korte termijn wel gewenst.

Stichting Natuur en Milieu, de Consumentenbond, de Verenigde Nederlandse Biodiesel Industrie (VNBI), Nedalco, Van der Sluijs Groep, BioMCM, BiofuelGO, Oxfam Novib en Solidaridad vragen u daarom gezamenlijk middels deze brief om uiterlijk per 1 januari 2010 een rapportageverplichting voor biobrandstoffen in te voeren.

Openheid over de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstoffen stimuleert producenten en oliemaatschappijen om, in combinatie met het noodzakelijke stimuleringsbeleid van de overheid, alleen duurzame biobrandstoffen bij te mengen en de ontwikkeling en introductie van meer geavanceerde biobrandstoffen (zoals tweede en derde generatie biobrandstoffen) te versnellen.

Door openheid over de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstoffen krijgen producenten van biobrandstoffen, oliemaatschappijen en andere stakeholders er meer belang bij om haast te maken met het opzetten van certificeringssystemen voor biobrandstoffen. Zonder openheid hebben sommige partijen er juist belang bij om het proces van certificering te vertragen omdat zij dan langer kunnen doorgaan met het verkopen van onduurzaam geproduceerde biobrandstoffen. Een rapportageverplichting

draagt dus bij aan een spoedige implementatie van de Richtlijn hernieuwbare Energie in Nederland.

In de bijlage van deze brief zetten we ons concrete voorstel en de argumenten voor een snelle invoering van een rapportageverplichting kort uiteen.

Met vriendelijke groet,
Stichting Natuur en Milieu

Mirjam de Rijk
algemeen directeur

Mede namens:

Van der Sluijs Groep

Bart-Willem ten Cate, Biofuels manager

Nedalco

Mark Woldberg, Business development manager

BioMCN

Rob Voncken, CEO

BiofuelGO

Eelco Dekker, Voorzitter

Verenigde Nederlandse Biodiesel Industrie (VNBI)

Wilfred Hadders, Bestuurslid VNBI & directeur Sunoil Biodiesel

Oxfam Novib

Sander van Bennekom, Beleidsadviseur

Solidaridad

Sven Sielhorst, Programme officer sustainable agri-commodities

Consumentenbond

Bart Combée, Algemeen directeur

BIJLAGE: Naar een rapportageverplichting voor biobrandstoffen

Wat is een rapportageverplichting (RV) voor biobrandstoffen?

Een RV biobrandstoffen verplicht bedrijven die transportbrandstoffen op de Nederlandse markt brengen om de aard en herkomst van bijgemengde biobrandstoffen te rapporteren aan de overheid. De overheid publiceert deze gegevens vervolgens aan het publiek. De Nederlandse overheid had in 2007 al vergevorderde plannen om een RV voor biobrandstoffen in te stellen. Deze zou ingaan vanaf 1 januari 2009. Echter, Nederland was drie weken te laat met notificatie van deze wetgeving bij de Europese Commissie. In Brussel was het conceptvoorstel voor de Europese richtlijn Hernieuwbare Energie¹ al openbaar gemaakt, waardoor lidstaten geen wetgeving op gerelateerde onderwerpen als biobrandstoffen meer konden doorvoeren zolang de richtlijn in behandeling was bij het Europees Parlement en de Raad. Nederland besloot van de RV af te zien in afwachting van Europese ontwikkelingen. Met het aannemen van de Europese richtlijn in december 2008, is het mogelijk om het plan voor een RV biobrandstoffen alsnog uit te voeren.

Waarom is een RV nodig?

1. De Europese richtlijn Hernieuwbare Energie brengt geen transparantie

Deze richtlijn verplicht lidstaten tot het realiseren van 10% hernieuwbare energie in de transportsector in 2020. De richtlijn zal hoogstwaarschijnlijk vanaf 1 januari 2011 in Nederland in werking treden. Biobrandstoffen die meetellen moeten aan een aantal duurzaamheidscriteria voldoen en daarvoor gecertificeerd worden. In de richtlijn wordt niet ingevuld of lidstaten openheid moeten geven aan het publiek over deze gecertificeerde biobrandstoffen. Dit terwijl publieke transparantie een essentieel onderdeel is van elk certificeringssysteem. Zo is er geen openheid gegarandeerd over wat er wordt bijgemengd, door welke oliemaatschappij en wat de herkomst van de biobrandstof is. Als gevolg hiervan zal er geen publiek toezicht mogelijk zijn op de vraag of de biobrandstoffen die worden bijgemengd daadwerkelijk geen schade toebrengen aan de lokale bevolking en de natuur. Een RV biobrandstoffen in Nederland is niet in strijd met de Europese richtlijn voor hernieuwbare energie. Het staat lidstaten vrij om binnen de bijmengverplichting informatie te vragen van bedrijven en openheid te geven aan het publiek.

2. RV stimuleert de inzet van meer duurzame biobrandstoffen

Openheid over de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstoffen stimuleert producenten en oliemaatschappijen om biobrandstoffen met breed erkende hoge duurzaamheidsrisico's niet bij te mengen. Ook stimuleert het deze bedrijven om in combinatie met het noodzakelijke stimuleringsbeleid van de overheid, de ontwikkeling en introductie van meer geavanceerde biobrandstoffen (zoals tweede en derde generatie biobrandstoffen) te versnellen.

3. RV versnelt het opzetten van certificeringssystemen voor biobrandstoffen

Door openheid over de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstoffen krijgen producenten van biobrandstoffen, oliemaatschappijen en andere stakeholders er meer belang bij om haast te maken met het opzetten van certificeringssystemen voor biobrandstoffen. Zonder openheid hebben sommige partijen er juist belang bij om het

¹ http://ec.europa.eu/energy/strategies/2008/2008_01_climate_change_en.htm

proces van certificering te vertragen omdat zij dan langer kunnen doorgaan met het verkopen van onduurzaam geproduceerde biomassa.

4. RV biedt koplopers de mogelijkheid zich te profileren

Oliemaatschappijen kunnen zich positief onderscheiden door het bijmengen van een groot percentage duurzaam geproduceerde biobrandstoffen, zoals biodiesel uit reststromen.

5. RV biedt informatie voor overheid en maatschappelijke organisaties om bij te sturen

Inzicht in de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstoffen geeft de overheid en het maatschappelijk middenveld waardevolle informatie over de ecologische, sociale en economische duurzaamheid van de biobrandstoffenmix. Het biedt de overheid, politiek en maatschappij inzichten in de vraag in hoeverre de bijmenging van biobrandstoffen op een duurzame manier bijdraagt aan het reduceren van broeikasgassen.

Aan welke eisen moet een verplichte rapportage voldoen?

De overheid registreert nu al het volume biodiesel en bio-ethanol dat wordt bijgemengd door oliemaatschappijen. Aanvullend daarop is het belangrijk dat een RV in ieder geval inzicht biedt in:

1. De grondstof waaruit de biobrandstof is geproduceerd
2. De herkomst van de grondstof, op regioniveau
3. Het teeltoppervlak

Deze rapportage-eis is in overeenstemming met de rapportage-eis in de norm NTA 8080 voor duurzame biomassaproductie, gebaseerd op de Cramer-criteria. Deze zal vanaf 2010 hoogstwaarschijnlijk worden geëist om in aanmerking te komen voor subsidie op energieproductie uit biomassa onder de Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE)².

Om ervoor te zorgen dat het instrument goed wordt benut en de administratieve lasten laag blijven, is de lijst van eisen beperkt en relatief gemakkelijk uitvoerbaar voor de leverancier of producent van biobrandstoffen. De overheid dient deze gegevens ieder kwartaal te controleren en per oliemaatschappij openbaar te maken.

Achtergrondinformatie

In Nederland geldt momenteel een bijmengverplichting voor biobrandstoffen. De afgelopen jaren is deze verplichting vaak bekritiseerd vanwege groeiende internationale zorgen over de negatieve effecten van deze verplichting op mens en milieu. Oliemaatschappijen hoeven geen openheid te geven over wat er wordt bijgemengd, waar het vandaan komt en of het duurzaam geproduceerd is. Uit een onderzoek van Stichting Natuur en Milieu en Milieudefensie in 2008 blijkt dat de oliesector die openheid ook niet wil geven³. Vanwege twijfels over de duurzaamheid is de bijmengverplichting het afgelopen jaar verlaagd van

² Nederlands Technische Afspraak (NTA) 8080, *Duurzaamheidscriteria voor biomassa ten behoeve van energiedoelinden*, maart 2009

³ Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu, *Monsters aan de Pomp*, mei 2008
www.senternovem.nl/mmfiles/Monsters_aan_de_pomp_tcm24-282544.pdf

5.75% naar 4% in 2010. Echter, 4% van het totale jaarlijkse brandstofverbruik in Nederland staat nog steeds gelijk aan 650 miljoen liter biobrandstoffen.

In 2007 besloot Nederland af te zien van een RV biobrandstoffen in afwachting van Europese ontwikkelingen. Het Verenigd Koninkrijk was wel op tijd met het invoeren van een RV. Vorig jaar is daar de zogenaamde *Renewable Transport Fuel Obligation* (RTFO) van kracht geworden⁴.

De RTFO vraagt oliemaatschappijen aan te geven wat de aard en herkomst van de bijgemengde biobrandstof is en of de biobrandstof voldoet aan een aantal duurzaamheidscriteria. Ook in Duitsland en België wordt een dergelijke RV ontwikkeld.

⁴ Renewable Fuels Agency (RFA), <http://www.renewablefuelsagency.org/aboutthertfo.cfm>